

ОКВИРНА КОНВЕНЦИЈА О ЗАШТИТИ И ОДРЖИВОМ РАЗВОЈУ КАРПАТА

“Стране”,

ПОТВРЂУЈУЋИ да Карпати представљају јединствено природно благо изузетне лепоте и еколошке вредности, важан резервоар биодиверзитета, извориште великих река, станиште и склониште од суштинске важности за многе угрожене биљне и животињске врсте и највећу област у Европи, прекривену нетакнутим шумама, и СВЕЧНЕ да Карпати представљају важну еколошку, економску, културну, рекреативну и животну средину у срцу Европе, коју деле бројни народи и земље;

УОЧАВАЈУЋИ важност и еколошку, културну и друштвено-економску вредност планинских региона, које су навеле Генералну скупштину Уједињених нација да 2002. годину прогласе Међународном годином планина; СХВАТАЈУЋИ важност Планинских области, како је утврђено у Поглављу 13 (Одрживи развој планина) Декларације о животној средини и развоју (“Агенда 21”, Рио де Жанеиро, 1992) и у Плану имплементације Светског самита о одрживом развоју, ПОЗИВАЈУЋИ СЕ на Декларацију о животној средини и одрживом развоју у региону Карпата и Дунава, коју је усвојио Самит о животној средини и одрживом развоју у региону Карпата и Дунава (Букурешт, 2001);

КОНСТАТУЈУЋИ релевантне одредбе и принципе утврђене релевантним глобалним, регионалним и субрегионалним еколошким правним инструментима, стратегијама и програмима;

У ЦИЉУ обезбеђивања ефикасније примене таквих већ постојећих инструмената, и НАДОВЕЗУЈУЋИ СЕ на друге међународне програме;

ПРЕПОЗНАЈУЋИ ДА Карпати представљају средину у којој живи локално становништво, и ПОТВРЂУЈУЋИ допринос локалног становништва одрживом друштвеном, културном и економском развоју, као и очувању традиционалног знања на Карпатима;

ПОТВРЂУЈУЋИ важност субрегионалне сарадње у заштити и одрживом развоју Карпата у контексту процеса “Животна средина за Европу”;

ПРЕПОЗНАЈУЋИ да искуство стечено у оквиру Конвенције о заштити Алпа (Салцбург, 1991. године) представља успешан модел заштите животне средине и одрживог развоја планинских региона, који пружа чврсту основу за нове иницијативе партнерских односа и даље јачање сарадње између алпских и карпатских држава;

СВЕСНИ чињенице да напори у циљу заштите, очувања и одрживог управљања природним ресурсима Карпата не могу да буду реализовани од стране само једне земље, већ захтевају регионалну сарадњу, као и додатне вредности прекограничне сарадње на постизању еколошке кохерентности;

Сложиле су се о следећем:

Географски обим

Члан 1.

1. Конвенција се односи на Карпатски регион (у даљем тексту: "Карпати"), који ће бити дефинисан на Конференцији Страна.
2. Свака Страна може да прошири примену ове Конвенције и њених Протокола на додатне делове своје националне територије упућивањем декларације Депозитару, уколико је то неопходно ради спровођења одредби Конвенције.

Општи циљеви и принципи

Члан 2.

1. Стране се обавезују да воде свеобухватну политику и сарађују у циљу заштите и одрживог развоја Карпата са намером да се, између осталог, побољша квалитет живота, ојачају локалне привреде и заједнице и очувају природне вредности и културно наслеђе.
2. Да би се остварили циљеви из става 1, Стране се обавезују да ће предузети одговарајуће мере, у областима које покривају чланови 4 до 13 ове Конвенције, тако што ће промовисати:
 - (а) принципе предострожности и превенције,
 - (б) принцип "загађивач плаћа,"
 - (в) учешће јавности и ангажовање заинтересованих страна,
 - (г) прекограничну сарадњу,
 - (д) интегрисано планирање и управљање земљишним и водним ресурсима,
 - (ђ) програмски приступ, и
 - (е) екосистемски приступ.
3. Да би се остварили циљеви утврђени у овој Конвенцији и да би се осигурала њихова примена, Стране могу да, по потреби, израде и усвоје Протоколе.

Интегрисани приступ управљању земљишним ресурсима

Члан 3.

Стране се обавезују да ће применити приступ интегрисаног управљања земљишним ресурсима, како је дефинисано у Поглављу 10 Агенде 21, тако што ће развијати и примењивати одговарајућа средства, као што су планови интегрисаног управљања, који су у вези са областима на које се односи ова Конвенција.

Очување и одрживо коришћење биолошке и предеоне разноврсности

Члан 4.

1. Стране се обавезују да ће водити политику која има за циљ да омогући очување, одрживо коришћење и обнављање биолошке и предеоне разноврсности широм Карпата. Стране се обавезују да ће предузети одговарајуће мере како би осигурале висок ниво заштите и одрживе употребе природних и полу-природних станишта, њиховог континуитета и повезаности, као и биљних и животињских врста карактеристичних за Карпате, нарочито кад је реч о заштити угрожених врста, ендемских врста и великих месождера.
2. Стране се обавезују да ће промовисати адекватно одржавање полуприродних станишта, обнову деградираних станишта, као и да ће подржати израду и имплементацију релевантних планова управљања.
3. Стране се обавезују да ће водити политику чији је циљ да спречи увођење страних инвазивних врста и генетски модификованих организама које угрожавају екосистеме, станишта или врсте, као и њихова контрола или уништавање.
4. Стране се обавезују да ће развијати и/или промовисати компатибилне системе мониторинга, координиране регионалне инвентаре врста и станишта, координирано научно истраживање, и њихово умрежавање.
5. Стране се обавезују да ће сарађивати на развоју еколошке мреже на Карпатима, као саставног дела Паневропске еколошке мреже, на оснивању и пружању подршке Карпатској мрежи заштићених области, као и на унапређењу очувања и одрживог управљања у областима изван заштићених области.
6. Стране се обавезују да ће предузети одговарајуће мере у циљу интегрисања циљева очувања и одрживог коришћења биолошке и предеоне разноврсности у секторске политике, попут планинске пољопривреде, планинског шумарства, управљања речним басенима, туризма, саобраћаја и енергетике, индустрије и делатности у области рударства.

Просторно планирање

Члан 5.

1. Стране се обавезују да ће водити политику просторног планирања која има за циљ заштиту и одрживи развој Карпата, а која ће узети у обзир специфичне еколошке и друштвено-економске услове на Карпатима и њиховим планинским екосистемима, и бити од користи локалном становништву.
2. Стране ће имати за циљ координацију просторног планирања у пограничним областима, путем израде прекограничних и/или регионалних политика и програма просторног планирања, као и унапређење и пружање подршке сарадњи између релевантних регионалних и локалних институција.
3. Током израде политика и програма просторног планирања, посебна пажња треба, између осталог, да се обрати на:
 - (а) прекогранични транспорт, енергетску и телекомуникациону инфраструктуру и услуге,
 - (б) очување и одрживи развој природних ресурса,
 - (в) кохерентно урбано и рурално планирање у пограничним областима,
 - (г) превенцију прекограничног утицаја загађења,
 - (д) интегрисано планирање коришћења земљишта, и процену утицаја на животну средину.

Одрживо и интегрисано управљање водама/речним басенима

Члан 6.

- Узевши у обзир хидролошке, биолошке и еколошке, као и друге специфичности планинских речних басена, Стране се обавезују да ће:
- (а) предузети одговарајуће мере у циљу промовисања политике која интегрише одрживо коришћење водених ресурса, са планирањем употребе земљишта, и имају за циљ да воде политику и планове који се заснивају на приступу интегрисаног управљања речним басенима, уочавајући важност управљања, превенције и контроле загађења и поплава, као и смањење фрагментације водних станишта,
 - (б) спроводити политику која има за циљ одрживо управљање ресурсима површинских и подземних вода, обезбеђујући адекватне количине квалитетних површинских и подземних вода потребних за одрживо, уравнотежено и равноправно коришћење вода, као и за адекватне санитарне мере и третман отпадних вода,
 - (в) спроводити политику која има за циљ очување природних водених токова, извора, језера и ресурса подземних вода, као и очување и заштиту мочвара и мочварних екосистема, и заштиту од природних и антропогених штетних ефеката као што су поплаве или загађење воде услед удеса,

- (г) даље развијати координирани или заједнички систем мера, активности и ране најаве прекограничних утицаја поплава или загађења вода услед удеса на водени режим, као и сарађивати на превенцији и смањењу штета и пружању помоћи у радовима на обнови.

Одржива пољопривреда и шумарство

Члан 7.

1. Стране се обавезују да ће задржати управљање земљиштем које се традиционално обрађује на одржив начин, и да ће предузети одговарајуће мере на креирању и примени своје пољопривредне политике, узевши у обзир потребу за заштитом планинских екосистема и предела, важност биолошке разноврсности, и специфичне услове планина, које су у мањој мери предмет интересовања.
2. Стране се обавезују да ће водити политику која има за циљ развој и креирање одговарајућих инструмената, као што су суштински важни агро-еколошки програми у области Карпата, унапређење интегрисања еколошких проблема у пољопривредну политику и планове управљања земљиштом, истовремено узевши у обзир велику еколошку важност екосистема Карпатских планина, попут природних и полу-природних пашњака, као дела еколошких мрежа, предела и традиционалног коришћења земљишта.
3. Стране се обавезују да ће водити политику која има за циљ промовисање и пружање подршке коришћењу инструмената и програма, компатибилних са међународно прихваћеним принципима одрживог управљања шумама.
4. Стране се обавезују да ће примењивати праксу одрживог управљања планинским шумама на Карпатима, узевши у обзир вишеструке функције шума, велику еколошку важност планинских екосистема Карпата, као и мање повољне услове у планинским шумама.
5. Стране ће водити политику која има за циљ да одреди заштићене области у природним, нарочито нетакнутим шумама, које ће бити довољно велике и бројне, са циљем да се ограничи или прилагоди њихова употреба, у складу са циљевима очувања који треба да буду достигнути.
6. Стране се обавезују да ће промовисати праксу еколошки безбедних мера у пољопривреди и шумарству, којима се обезбеђује одговарајуће задржавање атмосферских падавина у циљу ефикасније превенције поплава и повећавања безбедности живота и имовине.

Одрживи транспорт и инфраструктура

Члан 8.

1. Стране се обавезују да ће водити политику планирања и развоја одрживог транспорта и инфраструктуре, која узима у обзир специфичности планинског окружења, водећи рачуна о заштити осетљивих области, нарочито области богатих биодиверзитетом, миграционих путева или области од међународног значаја, заштити биодиверзитета и предела, и о областима од посебне важности за туризам.
2. Стране се обавезују да ће сарађивати у циљу развоја одрживе политике транспорта, која пружа користи од мобилности и приступа Карпатима, истовремено свдећи на најмању могућу меру штетне ефекте на здравље људи, пределе, биљке, животиње и њихова станишта, и укључењем захтева за одрживим управљањем транспортом у свим фазама планирања транспорта у областима Карпата.
3. У еколошки осетљивим областима Стране се обавезују да ће сарађивати у циљу развијања модела еколошки безбедног транспорта.

Одрживи туризам

Члан 9.

1. Стране се обавезују да ће предузети мере на промовисању одрживог развоја у области Карпата, на тај начин доносећи корист локалном становништву, а на основу изузетне природе, предела и културног наслеђа Карпата, и да ће интензивније сарађивати на постизању тих циљева.
2. Стране се обавезују да ће водити политику која има за циљ да промовише прекограничну сарадњу, како би се омогућио развој одрживог туризма, као што су координирани или заједнички планови управљања прекограничним или пограничним заштићеним областима, и другим локацијама од туристичког значаја.

Индустрија и енергија

Члан 10.

1. Стране се обавезују да ће промовисати технологије чистије производње, у циљу адекватне превенције индустријских удеса, реаговања на последице истих и њихове касније ремедијације, као и очувања људског здравља и планинских екосистема.

2. Стране се обавезују да ће водити политику чији је циљ увођење еколошки безбедних метода производње, дистрибуције и употребе енергије, које свде на најмању могућу меру негативне ефекте на биодиверзитет и пределе, укључујући ширу употребу обновљивих извора енергије и мера уштеде енергије, како је примерено.

3. Стране ће имати за циљ смањење негативних утицаја експлоатације руда на животну средину и обезбеђивање адекватног еколошког надзора над рударском технологијом и праксама.

Културно наслеђе и традиционално знање

Члан 11.

Стране се обавезују да ће водити политику чији је циљ очување и промовисање културног наслеђа и традиционалног знања локалног становништва, као и израда и рекламирање локалних производа, уметничких предмета и рукотворина. Стране ће имати за циљ очување традиционалне архитектуре, образаца коришћења земљишта, као и локалних узгајивачница домаћих животиња и варијетета култивисаних биљака, као и одрживо коришћење дивљих биљака у области Карпата.

Процена животне средине/информациони систем, мониторинг и рано упозоравање

Члан 12.

1. Стране се обавезују да ће примењивати, где је то неопходно, процене ризика, процене утицаја на животну средину и стратешке процене животне средине, узимајући у обзир специфичности карпатских планинских екосистема, и да ће се консултовати у вези са пројектима прекограничног карактера у области Карпата, и да ће вршити процене њиховог утицаја на животну средину, како би се избегли штетни ефекти по животну средину.

2. Стране се обавезују да ће водити политику, користећи методе мониторинга и процене, у циљу промовисања:

- (а) сарадње на спровођењу истраживачких активности и научних процена у области Карпата,
- (б) заједничке или комплементарне мониторинг програме, укључујући систематски мониторинг стања животне средине,
- (в) упоредивост, комплементарност и стандардизацију истраживачких метода и активности на прикупљању података с тим у вези,
- (г) хармонизацију постојећих и израду нових еколошких, друштвених и економских индикатора,

- (д) систем раног упозорења, мониторинга и процене природних и људским фактором проурокованих ризика и опасности,
- (ђ) информациони систем, доступан свим Странама.

Подизање свести, образовање и учешће јавности

Члан 13.

1. Стране се обавезују да ће водити политику која има за циљ подизање еколошке свести и побољшање приступа јавности информацијама о заштити и одрживом развоју Карпата, као и промовисање образовних наставних планова и програма са тим у вези.
2. Стране се обавезују да ће водити политику која гарантује учешће јавности у процесу доношења одлука у вези са заштитом и одрживим развојем Карпата, као и имплементацију ове Конвенције.

Конференција Страна

Члан 14.

1. Овим се формира Конференција Страна (у даљем тексту “Конференција”).
2. Конференција треба да разматра питања од заједничког интереса за Стране и да донесе одлуке неопходне за ефикасну имплементацију Конвенције. Посебно, њени задаци су следећи:
 - (а) да редовно врши преглед и пружа подршку имплементацији Конвенције и њених Протокола,
 - (б) да усваја амандмане на Конвенцију, у складу са чланом 19,
 - (в) да усваја Протоколе, укључујући амандмане на њих, у складу са чланом 18,
 - (г) да именује свог Председника и да оснује извршно тело које ће заседати између седница, како је примерено и у складу са Пословником,
 - (д) да оснује пратећа тела, укључујући тематске радне групе, која се сматрају неопходним за имплементацију Конвенције, да редовно прегледа извештаје достављење од стране пратећих тела и да им пружа упутства за рад,
 - (ђ) да одобрава програм рада, финансијска правила и буџет за своје активности, укључујући оне за пратећа тела и Секретаријат, као и да предузима потребне активности за њихово финансирање, у складу са чланом 17,
 - (е) да усвоји свој Пословник,
 - (ж) да усвоји или предложи мере неопходне да би се остварили циљеви утврђени у члановима 2 до 13,
 - (з) тамо где је то примерено, да успоставља сарадњу са компетентним телима или агенцијама, било националним или међународним, владиним или

невладиним и да промовише и јача везу са осталим релевантним конвенцијама, истовремено избегавајући дуплирање активности, и
(и) да обавља остале функције које могу бити неопходне за постизање циљева ове Конвенције.

3. Прво заседање Конференције треба да буде сазвано најкасније годину дана након ступања на снагу Конвенције. Осим ако Конференција донесе другачију одлуку, редовне седнице ће се одржавати сваке треће године.

4. Ванредне седнице Конференције се одржавају у неко друго време о којем одлучи Конференција на редовном заседању или на писмени захтев било које Стране, под условом да, у року од три месеца након што Секретеријат достави захтев свим осталим Странама, добије подршку барем једне трећине Страна.

5. Стране могу да одлуче могућност приступа у својству посматрача на редовним и ванредним заседањима Конференције:

- (а) било којој другој Држави,
- (б) било којој националној, међу-владиној или невладиној организацији чије активности су у вези са Конвенцијом.

Услови за пријем и учешће посматрача биће утврђени Пословником. Ти посматрачи могу да представе било коју информацију или извештај који је релевантан за Конвенцију.

6. Конференција одлуке доноси консензусом.

Секретеријат

Члан 15.

1. Секретаријат се овим формира.
2. Функције Секретаријата су следеће:
 - (а) да припрема седнице Конференције и да пружа потребне услуге са тим у вези;
 - (б) прикупљање и прослеђивање извештаја достављених Секретаријату,
 - (в) координација активности са секретаријатима других релевантних међународних тела и конвенција,
 - (г) припрема извештаја о обављању својих функција у оквиру ове Конвенције и њених Протокола, укључујући финансијске извештаје, и презентовање истих на Конференцији,
 - (д) да омогући истраживање, комуникацију и размену информација о питањима у вези са овом Конвенцијом,
 - (ђ) вршење других функција секретаријата које буду одређене од стране Конференције.

Пратећа тела

Члан 16.

Пратећа тела, укључујући тематске радне групе основане у складу са чланом 14, тачка 2 (д), уколико буде било потребно, пружиће Конференцији техничку помоћ, информације и савете о специфичним питањима у вези са заштитом и одрживим развојем Карпата.

Финансијски допринос

Члан 17.

Свака Страна даће допринос редовном буџету Конвенције у складу са скалом доприноса утврђеном од стране Конференције.

Протоколи

Члан 18.

1. Свака Страна може да предложи Протоколе Конвенције.
2. Нацрти Протокола ће бити достављени свим Странама преко Секретеријата, најкасније шест месеци пре заседања Конференције на којој треба да буду разматрани.
3. Протоколи ће бити усвојени и потписани на заседањима Конференције. Ступање на снагу, доношење амандмана и повлачење из Протокола ће се вршити *mutatis mutandis* у складу са члановима 19, 21 тачкама 2 до 4 и чланом 22 Конвенције. Само Страна Конвенције може постати Страна Протокола.

Амандмани на Конвенцију

Члан 19.

1. Свака страна може да предложи амандман на Конвенцију.
2. Предложени амандмани биће достављени свим Странама Конвенције кроз Секретаријат, најкасније шест месеци пре заседања Конференције, на којој ће амандмани бити разматрани.
3. Конференција ће усвојити предложене амандмане на Конвенцију путем консензуса.

4. Амандмани на Конвенцију подлежу ратификацији, одобрењу или прихватању. Амандмани ће ступити на снагу деведесетог дана након датума депоновања четвртог инструмента ратификације, одобрења или прихватања. Након тога, амандмани ступају на снагу за друге Стране деведесетог дана након датума депоновања њиховог инструмента ратификације, одобрења или прихватања.

Решавање спорова

Члан 20.

Стране се обавезују да ће решавати спорове настале из тумачења или примене Конвенције путем преговора или на неки други начин решавања спора у складу са међународним правом.

Ступање на снагу

Члан 21.

1. Ова Конвенција биће отворена за потписивање код Депозитара од 22. маја 2003. до 22. маја 2004. године.

2. Ова Конвенција подлеже ратификацији, прихватању, или одобрењу од стране потписника. Конвенција ће бити отворена за приступање оних који нису потписници. Инструменти ратификације, прихватања, одобрења и приступања биће депоновани код Депозитара.

3. Конвенција ће ступити на снагу деведесетог дана након датума депоновања четвртог инструмента ратификације, одобрења, прихватања или приступања.

4. Након тога, Конвенција ће ступити на снагу за све друге Стране деведесетог дана од датума депоновања њиховог инструмента ратификације, одобрења, прихватања или приступања.

Иступање

Члан 22.

Све Стране могу да иступе из Конвенције путем писаног обавештења упућеног Депозитару. Иступање ступа на снагу сто осамдесетог дана од датума када је Депозитар примио поруку.

Депозитар

Члан 23.

1. Депозитар Конвенције биће Влада Украјине

2. Депозитар ће све друге Стране обавестити о:

- (а) сваком потписивању Конвенције и њених протокола,
- (б) депоновању било ког инструмента ратификације, прихватања, одобрења или приступања,
- (в) датуму ступања на снагу Конвенције, као и њених протокола или амандмана на њих, и датуму њиховог ступања на снагу за сваку другу Страну,
- (г) било које обавештење о иступању из Конвенције или њених протокола и датуму ступања на снагу тог иступања за одређену Страну,
- (д) депоновању било које декларације у складу са чланом 1, тачка 2.

Састављено у Кијеву, 22. маја 2003. године у једном оригиналу на енглеском језику.

Оригинал Конвенције биће депонован код Депозитара, који ће оверене копије доставити свим Странама.

ПОТВРЂУЈУЋИ ово, доле потписани, прописно овлашћени, потписали су ову Конвенцију

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије – Међународни уговори".